

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg

Dato: 29. april 2015
Enhed: Primær Sundhed
Sagsbeh.: SUMKGE
Sags nr.: 1501717
Dok nr.: 1688973

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg har den 12.marts 2015 stillet følgende spørgsmål nr. 717 (Alm. del) til ministeren for sundhed og forebyggelse, som hermed endeligt besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Sophie Løhde (V).

Spørgsmål nr. 717:

"Ministeren bedes oplyse, hvordan de 7 nationale mål for danskernes sundhed jf. Regeringens sundhedsudspil "Sundere liv for alle - nationale mål for danskernes sundhed de næste 10 år" er implementeret i den kommunale forebyggelsesindsats?"

Svar:

Til brug for besvarelsen har jeg indhentet følgende bidrag fra Sundhedsstyrelsen:

"Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker om mental sundhed, tobak, alkohol, mad og måltider, fysisk aktivitet og overvægt omfatter temaerne i de 7 nationale mål for danskernes sundhed, jf. Regeringens sundhedsudspil "Sundere liv for alle – nationale mål for danskernes sundhed de næste 10 år". Monitoreringen af kommunernes implementering af forebyggelsespakkerne, som gennemføres af Center for Interventionsforskning ved Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, kan derfor give et godt indtryk af, hvordan de nationale mål er implementeret i den kommunale forebyggelsesindsats. Mål nr. 1 vedr. social ulighed i sundhed kan dog ikke afdækkes direkte på samme vis via monitoreringen, da der ikke spørges særskilt ind til specifikke indsatser vedr. social ulighed i sundhed, men temaet er gennemgående i alle 11 forebyggelsespakker.

Mål 1: Den sociale ulighed i sundhed skal mindskes

Reduktion af den sociale ulighed i sundhed ligger ofte som en overordnet målsætning for de kommunale sundhedspolitikker, men der er ikke lavet en systematisk gennemgang af, hvordan der arbejdes med ulighed i sundhed i de enkelte kommuner. Eftersom rygning, alkohol, overvægt og mental sundhed er ansvarlige for cirka 60-70 % af den sociale ulighed i dødelighed, vil indsatser på disse områder også have relevans for social ulighed i sundhed. Udfordringen vil således være at sikre, at disse indsatser også når borgere med kort uddannelse og særlige forebyggelsesbehov. En række kommuner har i den forbindelse arbejdet med metoder til at sikre dette, fx pro-aktiv rekruttering. Derudover har nationale indsatser i forhold til alkohol og rygning haft fokus på kortuddannede (fx via kampagner).

Mål 2: Flere børn skal trives og have god mental sundhed

Forebyggelsespakken om mental sundhed indeholder en lang række anbefalinger med fokus på mental sundhed blandt børn og unge. Monitoreringen af kommunernes implementering af forebyggelsespakken om mental sundhed viser, at:

- 65 % af kommunerne angiver, at mental sundhed i stor udstrækning indgår som en integreret del af kommunens indsats inden for sundhedsplejen.
- 51 % af kommunerne angiver, at mental sundhed i stor udstrækning indgår som en integreret del af kommunens indsats inden for dagtilbudsområdet.
- 15 % af kommunerne angiver, at mental sundhed i stor udstrækning indgår som en integreret del af kommunens indsats inden for kultur- og fritidsområdet.
- 71 % af kommunerne angiver, at alle eller næsten alle af kommunens folkeskoler har iværksat indsatser for at fremme trivslen blandt skolebørn.
- 62 % af kommunerne har etableret samarbejde mellem kommunen og ungdomsuddannelserne med henblik på at forebygge frafald på ungdomsuddannelserne ved hjælp af sociale og pædagogiske indsatser, der fokuserer på fx fælleskab, tilhørsforhold og mestring.

Mål 3: Flere voksne skal trives og have god mental sundhed

Forebyggelsespakken om mental sundhed indeholder en række anbefalinger med fokus på mental sundhed blandt voksne. Monitoreringen af kommunernes implementering af forebyggelsespakken om mental sundhed viser, at:

- 44 % af kommunerne angiver, at de i stor udstrækning har udarbejdet lokale politikker for reduktion og håndtering af stress samt fremme af trivsel på de kommunale arbejdspladser.
- 20 % af kommunerne angiver, at mental sundhed i stor udstrækning indgår som en integreret del af kommunens indsats inden for beskæftigelsesområdet.
- 7 % af kommunerne angiver, at de gennemfører systematisk opsporing af mentale helbredsproblemer blandt borgere i jobcentre.
- 40 % af kommunerne angiver, at mental sundhed i stor udstrækning indgår som en integreret del af kommunens indsats inden for ældreområdet.
- 59 % af kommunerne angiver, at de systematisk anvender de forebyggende hjemmebesøg blandt ældre til at opspore mentale helbredsproblemer.

Mål 4: Flere skal vælge et røgfrit liv

Forebyggelsespakken om tobak indeholder en række anbefalinger med fokus på at fremme røgfrie miljøer. Monitoreringen af kommunernes implementering af forebyggelsespakken om tobak viser, at:

- 99 % af kommunerne angiver, at alle eller næsten alle af kommunens egne indendørsmiljøer i praksis er 100 % røgfrie.
- 93 % af kommunerne angiver, at alle eller næsten alle af kommunens matrikler, hvor børn opholder sig er 100 % røgfrie (fx daginstitutioner, folkeskoler og kommunale fritidsordninger).
- 60 % af kommunerne stiller krav om 100 % røgfrihed i dagplejen.
- 44 % af kommunerne stiller krav om 100 % røgfrihed på beskæftigelsesområdet.
- 30 % af kommunerne stiller krav om 100 % røgfrihed i familieplejen.

Mål 5: Færre skal have et skadeligt alkoholforbrug og alkoholdebuten skal udskydes blandt unge

Forebyggelsespakken om alkohol indeholder en række anbefalinger med fokus på at nedbringe antallet af borgere med et skadeligt alkoholforbrug og udskyde alkoholdebuten blandt unge. Monitoreringen af kommunernes implementering af forebyggelsespakken om alkohol viser, at

- 26 % af kommunerne angiver, at alle eller næsten alle kommunale arbejdspladser og institutioner har en alkoholpolitik, der både forholder sig til storforbrug og til tidlig opsporing ved formodning om et alkoholproblem. Langt den største andel af kommunerne angiver dog, at de har en alkoholpolitik, der er fælles for alle arbejdspladser og institutioner i kommunen (52 %).
- 39 % af kommunerne har iværksat en dialog mellem ungdomsuddannelserne i kommunen for at sikre en ensartet alkoholpolitik på alle institutioner.
- 44 % af kommunerne har etableret et fast samarbejdsforum omkring alkoholbevillingsopgaven.
- 82 % af kommunerne tilbyder en kort rådgivende samtale om alkohol til borgere med storforbrug eller skadeligt forbrug, mens 74 % af kommunerne tilbyder det til pårørende eller børn.
- 76 % af kommunerne angiver, at alle eller næsten alle elever i folkeskolens afgangsklasser har en udskolings samtale, hvor alkohol indgår.

Mål 6: Færre børn skal være overvægtige

Forebyggelsespakken om overvægt indeholder en række anbefalinger med fokus på, at færre børn skal være overvægtige. Forebyggelsespakkerne om mad og måltider og fysisk aktivitet indeholder desuden en række anbefalinger, der understøtter og kan være med til at fremme dette mål. Monitoreringen af kommunernes implementering af forebyggelsespakkerne om overvægt, mad og måltider og fysisk aktivitet viser, at:

- 71 % af kommunerne har etableret forebyggelsestilbud til skolebørn med moderat overvægt.
- 44 % af kommunerne har etableret forebyggelsestilbud rettet mod førskolebørn med moderat overvægt.
- 23 % af kommunerne angiver, at de har tilbud om hjemmebesøg af en sundhedsplejerske til familier med 3-årige børn med henblik på opsporing af overvægt blandt børn i denne aldersgruppe.
- 7 % af kommunerne angiver, at ansatte på bosteder og -former samt på aktiverings- og samværstilbud i høj grad arbejder med systematisk opsporing af overvægt blandt børn.
- 34 % af kommunerne vurderer, at alle eller næsten alle af kommunens folkeskoler inddrager vægt som en del af sundhedsundervisningen.
- 56 % af kommunerne angiver, at der i stor udstrækning er udarbejdet lokale handlingsplaner for arbejdet med mad og måltider i dagplejen. Det gælder 56 % af kommunerne mht. daginstitutioner og 10 % af kommunerne mht. idrætshaller.
- 42 % af kommunerne angiver at alle eller næsten alle kommunale daginstitutioner har fokus på at fremme børns viden om og glæde ved madlavning, smag og sunde måltider.
- 40 % af kommunerne angiver, at fysisk aktivitet stor udstrækning indgår som en integreret del af indsatsen i skolen. Dette gælder for 48 % af kommunerne både i forhold til sundhedsplejen og dagtilbud.
- 16 % af kommunerne angiver, at alle eller næsten alle af kommunens skoler har gennemført en indsats for at fremme fysisk aktivitet for alle elever.

Mål 7:Flere skal bevæge sig mere i dagligdagen

Forebyggelsespakken om fysisk aktivitet indeholder en række anbefalinger med fokus på at flere borgere skal bevæge sig mere i dagligdagen. Monitoreringen af kommunernes implementering af forebyggelsespakken om fysisk aktivitet viser, at:

- 18 % af kommunerne angiver, at over halvdelen af de kommunale arbejdspladser deltager i kampagner for fysisk aktivitet.
- 13 % af kommunerne angiver, at fysisk aktivitet stor udstrækning indgår som en integreret del af indsatsen på beskæftigelsesområdet. Dette gælder for 37 % af kommunerne i forhold til ældreområdet og for 53 % af kommunerne i forhold til kultur- og fritidsområdet.
- 88 % af kommunerne har etableret tilbud, der fremmer fysisk aktivitet blandt ældre med nedsat fysisk formåen og svage sociale relationer.
- 75 % af kommunerne har etableret tilbud, der fremmer fysisk aktivitet blandt borgere uden for arbejdsmarkedet.
- 47 % af kommunerne har etableret tilbud, der fremmer fysisk aktivitet blandt socialt udsatte.
- 69 % af kommunerne har etableret tilbud, der fremmer fysisk aktivitet blandt borgere med psykisk handicap.
- 62 % af kommunerne har etableret tilbud, der fremmer fysisk aktivitet blandt borgere med handicap.
- 48 % af kommunerne har etableret tilbud, der fremmer fysisk aktivitet blandt børn med motoriske vanskeligheder.”

Jeg kan henholde mig til Sundhedsstyrelsens udtalelse. Jeg kan supplerende tilføje, at der til de nationale mål er tilknyttet en partnerskabsstrategi, som foreløbig har betydet etablering af 38 partnerskaber med midler fra ministeriets partnerskabspulje. Godt 50 kommuner indgår i et eller flere af disse partnerskaber. Sund By Netværket, som bl.a. består af 55 kommuner, indgår ligeledes i et af disse partnerskaber.

Med venlig hilsen

Nick Hækkerup / Kåre Geil